

REFLECTIE OP DE EVALUATIEPRAKTIJK

In het vak r.-k. godsdienst beogen we de levensbeschouwelijke groei van iedere leerling, die in de gids voor de leraar a.d.h.v. 18 verhoopte inzichten wordt geformuleerd. In **het leerplan** krijgt dit alles vorm en inhoud in terreinen, terreindoelen en ingrediënten. De terreindoelen, die gerealiseerd worden met ingrediënten van de drie perspectieven, zijn voorwerp van evalueren.

Het vak r.-k. godsdienst wordt gegeven binnen **een evaluatiecultuur**, eigen aan de school. Daarom houden vakgroepen en individuele leraren zowel met het leerplan als met de evaluatiecultuur van hun school rekening. De inspectie-begeleiding wil een reflectie-instrument aanreiken, geen uniform evaluatiesysteem.

In dit document hebben we onder meer rekening gehouden met het OK-kader van de algemene onderwijsinspectie. We willen elementen aanbieden om met de vakgroep tot afspraken te komen omtrent het evalueren van levensbeschouwelijke kennis en groei. We verwijzen naar bijkomende bronnen die de evaluatiepraktijk kunnen ondersteunen.

REFLECTIEVRAGEN

Gids
leerplan

Hou ik de verhoopte inzichten bij de leerling voor ogen?

Start ik met een reflectie over evaluatie bij de voorbereiding van een lessenreeks?

Reflecteer ik over de voorbije evaluatie?

Integrale
aanpak

Ontvouw ik het terreindoel met ingrediënt(en) in haalbare, concrete lesdoelen?

Actualisatie
Bloom

Zijn het werkwoord en het zelfstandig naamwoord van het lesdoel bepalend voor het evalueren?

Integrale
aanpak

*Selecteer ik een representatief, gedoseerd aantal
lesdoelen voor de evaluatie?*

*Representatief betekent in dit geval rekening houden met de
vooropgestelde terreindoelen en de geziene ingrediënten.*

Breed
evalueren

*Kies ik voor een evaluatieopdracht die het midden
houdt tussen het haalbare en het uitdagende?*

*Zorg ik voor voldoende variatie volgens de principes
van breed evalueren?*

Instructietaal

*Schrijf ik de evaluatie uit aan de hand van heldere
instructietaal?*

*Reik ik waar nodig hulpinstrumenten aan,
bijvoorbeeld: schrijfkaders, inspiratiedocumenten,
begrippenlijsten ...?*

*Neem ik de puntenverdeling of andere vormen van
beoordeling op voor de verschillende onderdelen van
de evaluatie?*

Rubrics

Stel ik een verbetersleutel op?

*Een verbetersleutel bevat de antwoorden op vragen of de
inhoudelijke en/of formele criteria waaraan het resultaat van
de opdracht moet voldoen.*

Feedback

U5-schaal
(feedback)

Geef ik binnen een redelijke, afgesproken termijn feedback na de evaluatie?

U1-schaal
(afstemming op het
gevalideerd
doelenkader)
U5-schaal
(feedback)
U6-schaal
(leerlingenevaluatie)

Reflecteren we binnen de vakgroep over de evaluatiepraktijk?

Sturen we de evaluatiepraktijk bij?

Hoe zien we onze evaluatiepraktijk binnen de evaluatiecultuur van de school?

Komen we tot heldere afspraken omtrent frequentie, vormen van evaluatie, rapporteren, remediëren, ...?

Bronnen:

- [Verhoopte inzichten bij de leerling](#) (gids voor de leraar), zie ook pg 4
- [Ontwikkelingsschalen onderwijsleerpraktijk](#) (U-schalen)
- <https://www.schoolmakers.be/materiaal/introductiefilm-breed-evalueren/>
- Inspiratiedocument praktische tips instructietaal
- Feedbackmatrix 10 Mindframes om leren zichtbaar te maken, J. Hattie en K. Zierer, Pelckmans Pro, 2018
- Effectieve feedback, Jan Coppieters, Acco, 2019
- Inspiratiedocument feedback begeleidingsdienst Brugge
- Rubrics voor de evaluatie van levensbeschouwelijke opdrachten, Paul Van Haute
- De leeruitdaging. Diep Leren in de Leerkuil, James Nottingham, Bazalt, 2018

Verhoopte inzichten bij de leerling (gids voor de leraar):

1	Ik heb begrepen dat de uitdrukkelijk rooms-katholieke invalshoek van waaruit dit vak dit jaar gegeven wordt mijn eigen vrijheid van (anders) denken niet zal belemmeren, wel integendeel.
2	Ik zie hoe de passie van de leraar mij vormt om nu en straks zelf met iets wat mij fascineert om te gaan en op mijn beurt anderen te inspireren.
3	Ik heb de aanpak en de werkwijze in het vak godsdienst duidelijk begrepen als een uitnodiging voor mijn eigen zoeken en ontdekken van zin.
4.1	Ik ben verdraagzaam tot op het punt waar de ander onverdraagzaam wordt. Ik erken de ander in zijn radicaal anders zijn.
4.2	Ik probeer niet om ervaringen van anderen te 'harmoniseren' met of oneigenlijk te doen inpassen in mijn eigen gedachtegoed. Ik probeer openheid aan de dag te leggen en erkenning te geven voor uitdrukkingen van de binnenkant van religieuze overtuigingen. Ik heb begrepen dat de christelijke traditie niet goedkoop en rechte lijnen te koppelen valt aan menselijke ervaringen maar dat dit een grote vrije zoekruimte en openheid veronderstelt en het verwerven van een taal om het transcendente te kunnen herkennen, duiden en beleven.
4.3	Ik kan mij voorstellen dat religies zich niet herkennen in wat er soms over hen gezegd of geschreven wordt. Ik begrijp dat de werkelijkheid die religies met hun taal proberen aan te duiden die taal tegelijk overstijgt.
4.4	Ik ga ervan uit dat sommige diepe ervaringen vertaalbaar en vertelbaar zijn ook al behoort ik zelf niet tot de religie waar ze uit voortkomen.
5	Ik zie een religie als vergelijkbaar met een taalsysteem, heel eigen en complex maar toch ook verbonden met de taal van andere religies. Ik heb de taal leren kennen waardoorheen voor christenen God tot de mens spreekt. Ik ben er mij van bewust dat je door uiterlijke kenmerken van religies te vergelijken niet tot de diepe zeggingskracht ervan komt. Ik vraag mij af wat de beelden, woorden, symbolen die ik van het christendom leerde kennen zeggen over mijzelf, de wereld en het transcendente.
6	Ik erken het belang van gedachte-experimenten en van mogelijke interpretaties daarbij als weg tot het ontdekken van nieuwe inzichten uit het bestaande.
7	Ik kom tot een eigen interpretatie (tijdens en achteraf). Ik probeer om binnen de pluriforme werkelijkheid mijn eigen stem helder te laten klinken.
8	Ik zie mogelijkheden om elementen van die christelijke boodschap te vertalen naar de wereld van vandaag.
9	Ik zie de waarde in van het 'niet-weten', van niet-taligheid en ik heb ontdekt dat religieuze taal soms ook het zicht op het diepe kan belemmeren.
10	Ik beseft dat ik in mijn eigen biografie ervaringen met christelijke rituelen, teksten, symbolen, feesten heb gehad waarvan ik de diepere betekenis toen niet meteen vatte.
11	Ik laat mij appelleren door iets wat van buitenaf op mij afkomt. Ik leer mijn eigen standpunt beter kennen en zien wat de vooronderstellingen ervan zijn.
12	Ik heb de Bijbel ontdekt als een blauwdruk voor een alternatieve wereld en als een toekomstboek.
13	Ik stel vast dat de verdieping in het taalspel van religies verhelderend (lichtstralen van waarheid) is geweest bij mijn opvattingen over schoonheid, autonomie, verbondenheid, leven, dood, verleden, toekomst, enz.
14	Ik ben mij bewust van het feit dat ik altijd al een bril op heb wanneer ik naar de werkelijkheid kijk.
15	Ik voel me als persoon gerespecteerd aangesproken en verder gevormd door het vak godsdienst te volgen.
16	Ik sta ervoor open om mij ook in het taalspel van andere religies te verdiepen. Ik aanvaard dat zoals er binnen een taalsysteem veel varianten en dialecten zijn, er ook binnen een religie pluraliteit en veelheid is. Ik beseft hoe belangrijk religieuze taalkundige vrijheid is, ik gun ze anderen en probeer ze ook zelf te hanteren.
17	Ik kan dingen interessant en zelfs zinvol vinden die ik zelf niet prefereer of deel.
18	Ik zie het vak godsdienst als een gelegenheid om mij te oriënteren op een zinvolle toekomst.